

INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Ministerstwo Zdrowia: zanieczyszczenia powietrza a zdrowie Polaków

Degradacja środowiska wpływa negatywnie na zdrowie ludzi. W tym kontekście szczególnie ważna jest jakość powietrza, której obniżenie może prowadzić do wystąpienia chorób układu krążenia i oddechowego oraz nowotworowych. Konsekwencją ekspozycji organizmu na zanieczyszczone powietrze może być skrócenie oczekiwanej długości życia. Przykładowo, w Polsce wieloletnie narażenie na cząstki pyłu zawieszonego PM_{2,5} (tj. pył drobnocząsteczkowy – zawieszony, o średnicy aerodynamicznej do 2,5 µm) przyczynia się corocznie do 46 tysięcy przedwczesnych zgonów.

W odpowiedzi na powyższe zagrożenie konieczne jest podejmowanie działań począwszy od poziomu międzynarodowego a skończywszy na lokalnym. Działania te winny być ukierunkowane zarówno na poprawę jakości powietrza, ale też na ograniczenie ryzyka zdrowotnego (m.in. poprzez podnoszenie świadomości, zmianę indywidualnych zachowań, komunikowanie o ryzyku i ostrzeganie przed zagrożeniami). Jednym z ich przykładów jest wprowadzenie nowych norm przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) dotyczących m.in. rekomendowanych docelowych wartości dla 5 głównych zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, dwutlenku azotu (NO₂), ozonu (O₃) oraz tlenku węgla (CO).

W związku z nasilającym się problemem negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na stan zdrowia Polaków, został powołany Zespół Roboczy ds. Wpływu Zanieczyszczeń Powietrza na Zdrowie przy Radzie Zdrowia Publicznego. W swojej działalności Zespół, będący organem doradczym przy Ministerstwie Zdrowia, skupia swoją uwagę m.in. na aspektach zdrowotnych zanieczyszczeń powietrza oraz zapewnieniu wsparcia merytorycznego w kształtowaniu kierunków postępowania mających na celu ograniczenie niekorzystnych efektów zdrowotnych obywateli wskutek narażenia na pogorszoną jakość powietrza. W wyniku jego starań powstało m.in. opracowanie pt. „Analiza skutków przyjęcia różnych wartości poziomów informowania i alarmowania dla pyłu zawieszonego PM₁₀ z punktu widzenia oddziaływań zdrowotnych” (<https://www.gov.pl/attachment/edc0c8ec-2ac6-46ca-9b01-1fe0f16d8b79>), które dostarczyło argumentacji na rzecz obniżenia obowiązujących w Polsce poziomów informowania i alarmowania ludności o zanieczyszczeniu powietrza w czasie tzw. epizodów smogowych. Inna praca pt. „Ocena wpływu na zdrowie wybranych parametrów paliw stałych” (<https://www.gov.pl/attachment/edc0c8ec-2ac6-46ca-9b01-1fe0f16d8b79>) przedstawia informacje nt. oszacowanej potencjalnej redukcji liczby przedwczesnych zgonów wskutek wprowadzenia zakazu w Polsce obrotu węglem złej jakości. **Zespół dokonał także pełnego przełożenia na język polski dokumentu WHO pt. „Działania indywidualne i informowanie o ryzyku w związku z zanieczyszczeniem powietrza”** (<https://www.gov.pl/attachment/fd31f4d6-a817-486e-86ab-d02952109895>), zawierający dodatkowo dostosowany do warunków krajowych katalog rekomendacji dla ludności oraz pracowników służby zdrowia. Na potrzeby stworzenia przestrzeni do wymiany doświadczeń oraz informacji Ministerstwo Zdrowia zachęca do zgłaszania zagadnień pod obrady Zespołu. W tym celu pytania oraz sugestie można kierować na adres e-mail: powietrze@mz.gov.pl. Przygotowywane przez Zespół zalecenia i rekomendacje będą upowszechniane.

W odniesieniu do przedmiotowej tematyki warto również zasygnalizować aktywność Samorządu Województwa Wielkopolskiego przejawiającą się m.in. przyjęciem przez jego Sejmik uchwał antysmogowych, wspomagających działania określone w „Programach ochrony powietrza” (dla stref: wielkopolskiej, miasto Kalisz oraz aglomeracja poznańska). Ich celem jest sukcesywne tworzenie warunków do zdecydowanego polepszenia jakości powietrza w regionie, a tym samym zapewnienie poprawy zdrowia jego mieszkańców i większego komfortu życia. Upowszechnianiu zawartych w uchwałach zapisów, w tym dotyczących rodzaju dopuszczonych do stosowania kotłów grzewczych oraz zakazanych paliw służą prowadzone corocznie kampanie informacyjne z wykorzystaniem środków masowego przekazu (<https://www.umww.pl/kampania-antysmogowa-2022>). W wydanych przez Samorząd

Województwa Wielkopolskiego folderach pt. „*Wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie*” czy „*Poradnik antysmogowy*” znaleźć można informacje dotyczące m.in. głównych zanieczyszczeń powietrza i ich źródła, jak również ich wpływu na zdrowie oraz sposobów ochrony przed zanieczyszczeniami. Ważnym źródłem danych nt. jakości powietrza w Wielkopolsce wraz z identyfikacją zagrożeń wynikających z pogorszenia jego stanu oraz propozycjami działań pozwalających na jego poprawę są regionalne dokumenty strategiczne: *Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030* oraz programy ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, miasta Kalisz oraz aglomeracji poznańskiej (https://292---555---k_91---k_93---k_programy).

Niezwykle ważne jest budowanie społecznej świadomości negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na zdrowie człowieka, ale także poszerzanie wiedzy na temat indywidualnych działań z jednej strony minimalizujących negatywny wpływ na stan powietrza, z drugiej natomiast pozwalających na skuteczne radzenie sobie z problemem narażenia na zanieczyszczenia powietrza. **Z tego powodu serdecznie zachęcamy mieszkańców regionu do zapoznania się z wyżej przywołanymi publikacjami i materiałami.**

Dziękujemy za odwiedzinę i zapraszamy ponownie